N. 264. 1836

BREDASCHE COURANT.

Staat-, Letterkundig- en Wetenschappelijk

Nieuws- Blad.

Zaturdag 5 November.

PUBLICATIE.

BURGEMEESTER EN WETHOUDERS DER STAD *BREDA*, gelet op het besluit van Z. Exc. den Heere Gouverneur der Provincie Noord-Braband, van den 25 October 1836, C. No. 2, Afdeeling Directe Belastingen (Prov. Blad No. 167), houdende uitnoodiging, om de ingezetenen te herinneren aan de te doene aangiften wegens voorwerpen der Personele Belasting, welke in den loop van het dienstjaar zijn in gebruik gesteld.

Brengen den inhoud van gemeld besluit bij deze ter kennisse der daarbij betrokkene ingezetenen, waartoe hetzelve alhier volgt:

« DE GOUVERNEUR DER PROVINCIE NOORD-BRABAND, gehoord het rapport van den heer Provincialen Inspecteur der Belastingen, betrekkelijk de aangiften door de belastingschuldigen, ten aanzien der voorwerpen der zes grondslagen wegens de Personele Belasting, in den loop van dit dienstjaar, (zijnde van 1°. Mei 1836 tot ultimo April 1837), in gebruik gesteld.

Mede gelet op art. 27 en 42 der wet op genoemde belasting, van den 29 Maart 1833, (*Staatsblad no* 4).

Heeft goedgevonden en verstaan:

Art. 1. De respectieve Stedelijke en Plaatselijke Besturen in dit Gewest bij deze te verzoeken, hunne ingezetenen, zoo als in het afgeloopen jaar heeft plaats gehad, bekend te maken, dat op hun de verpligting rust, op grond der hiervoren aangehaalde artikelen der wet, om de vereischte aangiften te doen, wanneer zij in den loop van dit dienstjaar eenige der Voorwerpen, wegens de zes grondslagen der Personele Belasting, in gebruik stellen, en wel:

1°. Het betrekken of van mobilair voorzien van zoodanig perceel, *als op den 15 Mei dezes jaars*, niet in gebruik was.

2°. Het verder in gebruik nemen van een woonhuis, enkel en op den voet bij de laatste zinsnede van art. 26 § 2 der wet bepaald, vroeger door een huisbewaarder bewoond.

3°. Het verlaten van een perceel, met wegvoering van alle roerende goederen en zonder achterlating van eenen huisbewaarder, en het betrekken van een ander, hetwelk niet bewoond was. En

4°. Het in gebruik stellen van dienst- of werkboden of paarden, of ook de zoodanige derzelven, als aanvankelijk tot onbelastbaar of minder belastbare einden aangelegd, tot belastbaar of hooger belastbaar gebruik overgaan.

Art. 2. De respectieve heeren Arrondissements-Inspecteurs in dit Gewest uit te noodigen, om de onder Hun Ed. Gestr. behoorende Ambtenaren, op voorschrevene bepaling attent te maken, en om te zorgen toe te zien, dat door de belastingschuldigen hieraan worde voldaan.

En zal deze in het *Provinciaal Blad* worden geïnsereerd, ten fine als voormeld; zullende voorts een genoegzaam aantal exemplaren gezonden worden aan de Arrondissements-Inspekteurs van *'s Hertogenbosch*, *Breda* en *Eindhoven*, ter distributie aan de onder hun ressorterende Ambtenaren tot executie, en eindelijk een exemplaar aan den heer Hoofd-Inspecteur gedepêcheerd tot informatie. »

's HERTOGENBOSCH, den 25 October 1836.

De Gouverneur voornoemd,
Bon. VAN DEN BOGAERDE.

En manen Burgemeester en Wethouders de daartoe in de termen vallende Inwoners aan, om daarop te attenderen, ten einde schadelijke gevolgen te voorkomen.

BREDA, den 3. November 1836.

DE ROY, Vt.
Ter ordonnantie van dezelve,
De Secretaris der Stad,
H. W. SCHAUIKES.

BEKENDMAKING.

BURGEMEESTER EN WETHOUDERS DER STAD BREDA, gelezen Rekwest van *Johan Ulrich Benz*, Geweermaker, houdende verzoek om toestemming tot het oprigten eener SMEDERIJ, in het Pakhuis, staande en gelegen binnen deze Stad in de Halstraat wijk A, n°. 456.

Gelet op het Koninklijk besluit van den 31. Januarij 1824 (Staatsblad n°. 19), aangaande de vergunning tot het oprigten van sommige Fabrieken en Trafieken ten gevolge van beleide informatien *de commodo et incommodo.*

Brengen bij deze het door *Johan Ulrich Benz*, gedane verzoek, ter kennisse der ingezetenen, inzonderheid aan de bewoners der huizen, staande naast de op te rigtene Smederij, om, ingeval iemand zou vermeenen zich daartegen te moeten verzetten, alsdan zijne redenen van bezwaar, binnen *veertien dagen* na dato, aan Burgemeester en Wethouders *schriftelijk* in te leveren; zullende het daarvoor worden gehouden, dat van de toestemming is gebleken, wanneer te dezen aanzien het stilzwijgen wordt in acht genomen, of de gegrondheid der bezwaren twijfelachtig mogt zijn.

En zal deze op de gebruikelijke wijze worden afgekondigd en aangeplakt.

BREDA, den 3. November 1836.

DE ROY, Vt.
Ter ordonnantie van dezelve,
De Secretaris der Stad,
H. W. SCHAUIKES.

LATERE BERIGTEN DER VORIGE COURANT.

Heden (3 *November*) waren de fondsen te Antwerpen genoteerd: Belg. 100¼; O. Metall. 102¼; Sp. Ardoin 19, 20¼; Differed. 5½; Nap. renten 91; B. Tasoliers 56; Sicil. 92½; Id. te Antw. 95¼; Braz. 83¼. — Wisselkoers op Amsterdam en Rotterdam ½ pCt. verlies k. z.

FRANKRIJK.

PARIJS, den 1sten November.

In den afgeloopen nacht zijn de ministers bij den koning op het kasteel der *Tuilerien* ontboden en is er een lange kabinetsraad gehouden. Reeds gisteren had de heer *Molé* na het ontvangen der depeches uit Spanje, houdende de openings-aanspraak der koningin regentes, een langdurend onderhoud met den koning gehad. Een en ander heeft stof tot vele geruchten gegeven.

De heer *Dupin*, die zich thans in de hoofdstad bevindt, ontvangt dagelijks bezoeken zoo van de leden der diplomatie, als uit de hoogste rangen der maatschappij en voorts lieden van allerlei klassen. Ieder tracht hem te polsen omtrent zijne denkwijs en welke houding hij, als president der kamer van afgevaardigden, tegenover het ministerie bij de aanstaande zitting zal aannemen.

— Men wil hier sedert de jongste twee maanden een vrij aanmerkelijk getal hollandsche officieren opgemerkt hebben.

— Uit Bona schrijft men van den 24sten, dat de meeste troepen voor de expeditie tegen Constantine, aldaar en in den omtrek thans vereenigd zijn. De maarschalk *Clausel* zou zich aan het hoofd stellen en de generaal *Damremont* de functien van chef van den staf waarnemen. Van de inname van Constantine hield men zich wel overtuigd, maar het moeijelijk punt was het behoud en de gemeenschap tusschen die stad met Bona en Bugia duurzaam te verzekeren.

— Men heeft hier berigten uit Bern van den 28sten. De landdag had toen nog niet beraadslaagd over het rapport der commissie in de zaak van *Conseil;* dezelve zoude den 29sten zich daarmede bezig houden. Intusschen wist men reeds dat van de zeven leden der commissie de heer *Tscharner* alléén de minderheid uitmaakte. De zes overige leden hadden, na een aantal wijzigingen en verzachtingen in het ontwerp-rapport van den heer *Monnard* te hebben gemaakt, dit ontwerp aangenomen; daarin zou nu, naar men verzekert over de zaak van *Conseil* in termen gesproken worden die men gelijk konde achten met eene geheele intrekking van het vroeger besluit die zaak betreffende, waardoor het hoofdbezwaar tegen de herstelling der vriendschapsbetrekkingen met Frankrijk uit den weg geruimd werd. Van den anderen kant zou de nota zeer scherp luiden voor wat betreft de beantwoording van hetgeen in de fransche nota als een verwijt voorkomt, dat de zwitsersche autoriteiten onder den invloed der factien stonden. Het ontwerp van den heer *Tscharner* werd als al te zacht en toegevend aangemerkt; maar een der leden van de commissie, de heer *Maillardoz*, die de hand in het ontwerp des heeren *Tscharner* had gehad, zoude nu, dacht men, een nieuw van zijne hand aanbieden, 't welk uit hoofde van deszelfs gematigden en voegzamen toon welligt de goedkeuring van de meerderheid in den landdag konde wegdragen.

— Uit Madrid heeft men geen latere berigten dan die gisteren met de openings-aanspraak, op den 24sten gehouden, hier ontvangen werden. Uit de onderscheiden bladen en bijzondere brieven van die dagteekening, verneemt men intusschen nog, dat naar het gerucht wilde, *Gomez* door middel van een' onverwachten contra-marsch, de provincie Estramadura weer had verlaten, en terugkomende naar de Sierra Morena, de engte van Despenaperros was doorgetrokken en met eenen versnelden marsch op Ciudad-Real, de hoofdstad van la Mancha, was getrokken, van welke plaats hij thans meester zoude zijn.

De tijding van het oproer te Malaga en de proclamatie aldaar van de republiek schijnen zich te bevestigen. Althans, men heeft hier uit Cadix berigt van den 17den October, waar toen het Fransche smaldeel, onder den admiraal *Hugon*, was aangekomen, dat het volk in oproer was geraakt en zich aan toomeloos geweld en moord had schuldig gemaakt! Het berigt daarvan had ook te Cadix eenige gisting doen ontstaan, doch de politieke chef had door eene dreigende publicatie het volk in toom gehouden.

Eindelijk schijnt het zich ook te bevestigen, dat de karlistische chef *Sanz* eene tweede poging heeft zien mislukken, om de stad Oviedo magtig te worden. Eene buitengewone Madridsche courant althans van den 24sten behelst een rapport van den kommandant generaal van Asturien, houdende dat die aanval op den 19den was beproefd, dat de karlisten reeds tot in de stad waren gedrongen, doch door de troepen met de nationale garde vereenigd, waren teruggeslagen.

Over het beleg van Bilbao, en in het geheel heeft men van de grenzen heden niets naders vernomen.

— Uit hoofde van den Allerheiligen-dag is er heden geen beurs gehouden.

NEDERLANDEN.

BREDA, den 4den November.

Bij besluit van Z. M. is tot heemraad van den polder van Esschen in Gassel in deze provincie benoemd de heer *H. Poos*.

— Uit 's Hage wordt het volgende gemeld:

« Dezer dagen is de aandacht der plaatselijke besturen gevestigd geworden op de schier overal plaats hebbende gewoonte der bouwlieden, om het stroo van het uitgedorschte stiezaad, en andere onbruikbare ruigte, op het open veld te verbranden, welke gewoonte tot vele ongelegenheden aanleiding geeft, en onder anderen, dikwijls twijfel doet ontstaan, of er al dan niet in eenig gebouw brand is, hetgeen tens gevolge kan hebben, dat bij werkelijke gevaren de noodige hulp van brandspuiten, enz., of in het geheel, niet, of te laat wordt aangebragt. De plaatselijke besturen zijn derhalve uitgenoodigd geworden, om bij de plaatselijke policie verordeningen, of voor zooveel noodig, bij ampliatie der bestaande plaatse-

lijke keusen, tegen de voornaamste ongelegenheden te waken; zullende in alle gevallen bij het vaststellen der noodige bevondene bepalingen, gezorgd moeten worden, dat het verbranden van stroo, ruigte enz. bij dag geschiede en op eenen afstand van ten minste 16 Ned. ellen, van de passage ten einde het schrikken der paarden voor te komen."

— Op den 3osten October jl. overleed te 's Hage de WEdGestr. Heer *S. Boas*, Ridder der Orde van den Nederlandschen Leeuw; Hoofd-Commies ter Staats-Secretary. Gedurende vijf-en-twintig jaren bewees hij den Lande, als Ambtenaar, door getrouw en naauwgezette pligtsvervulling, belangrijke diensten, die hem de onderscheiding van Zijnen Koning en de hoogachting van Zijne Chefs, in hooge mate deden verwerven.

— Men schrijft van Zwolle van den 31sten October, het volgende: Onze dagbladen maken dikwerf gewag van voorbeelden van hoogen ouderdom, die andere landen of ook ons vaderland opleveren. Deze stad kan die lijst vermeerderen door *Izaak Heijdenrijk*, die na eenige jaren de oudste harer inwoners geweest te zijn, heden zacht is ontslapen. Hij was ten jare 1736 hier ter stede geboren, en zou wanneer hij den aanstaanden 18 November bereikt had, eene *volle eeuw* hebben geleefd. *Heijdenrijk* had van natuur een gezond gestel ontvangen; maar hij was ook zeer matig en volgde steeds een wel geregelde orde in zijne leefwijs. Zijn lichaamsgestel werd niet geschokt door hevige driften; de gemoedsrust van den werkzamen en braven man en van den echten christen was zijn deel. Hij heeft in het een en ander het geheim gevonden om lang te leven, kalm te sterven en eene gezegende nagedachtenis te verkrijgen. Zijne medeburgers zullen nog lang van vader *Heijdenrijk* spreken.

— Z. M. de Keizer van Rusland is den 19den der vorige maand voor het eerst na zijnen val, van het lustslot Zarskojeselo te St. Petersburg gekomen. Dienzelfden dag nam Z. M. de troepen der bezetting in oogenschouw, door welke hij met luide hoerah's begroet werd. Des avonds woonde de Keizer met de Keizerin en de overige leden van het Keizerlijke Geslacht eene vertooning in het Alexanders-Theater bij en ontving aldaar van de zamengevloeide menigte de hartelijkste blijken van eerbied en gehechtheid voor zijnen persoon. De zaal daverde van het handgeklap en gejuich. (Naar aanleiding van dit regtstreeks over Berlijn gekomen berigt, moet men de tijding door de *Augsburger Zeitung*, wegens eene plotselijke ongesteldheid des Keizers (*zie ons vorig nommer*) gegeven, als onnaauwkeurig of als ten minste op verkeerde gronden berustende aanmerken. De genoemde Courant deelde het berigt mede uit Berlijn van den 25sten, en de bovenstaande tijding in reeds van den 3osten October).

— Te Berlijn gaf de komst van den Britschen gezant in Persie, den heer *Ellis*, die de reis over Petersburg schijnt gemaakt te hebben, stof tot vele gevolgtrekkingen; de gemelde gezant zou zich namelijk naar de russische residentie begeven hebben, om, naar men beweert, eene conferentie te houden met den Britschen gezant aldaar, lord *Durham*, ten einde, naar men zegt, aan dien lord de noodige inlichtingen te geven aangaande den toestand van het Persische rijk en de betrekkingen van Groot-Brittannje met hetzelve. Naar men wil, zouden dezelve zeer geruststellende zijn en alle vrees benemen wegens pogingen van Rusland, om van die zijde tot de Engelsche Oost-Indische volkplantingen door te dringen; iets waarover men, doch, zoo het schijnt, zonder genoegzamen grond, in Engeland zeer bekommerd was, en waaruit voornamelijk de vijandelijke stemming voortsproot, welke in den laatsten tijd bij de Engelsche natie tegen Rusland heerschte.

De Londensche berigten van den 2den dezer behelzen, behalve bijzonderheden wegens eenen brand in het gebouw der bank, die echter geene schade aan de aldaar berustende waarden toegebragt heeft, geene belangrijke nieuwstijdingen nopens het binnenland. — De Nederlandsche gezant, de heer *Dedel*, was naar 's Gravenhage vertrokken, doch zou binnen een paar weken met deszelfs echtgenoot naar Londen terugkeeren. De Spaansche nieuwe gezant *Augilar*, was in die hoofdstad aangekomen. — In de berigten uit Madrid, van den 24sten, over Londen, werd gemeld, dat de Koningin-Regentes, alvorens hare rede te houden, den eed als Regentes in de Cortes had afgelegd, en daarna de voorzitter aan Hoogstdezelve de verzekeringen had gegeven, dat de vergadering, onder den standaard van *Isabella II*, derzelver pligt zoude doen. Den 24sten 's avonds, had ter gelegenheid van de opening der Cortes, eene algemeene verlichting plaats gehad. Deze berigten houden nog in, dat *Sans* den 19den een aanval op Oviedo had gedaan, doch met verlies van 200 man afgeslagen is. — Den 1sten waren te Londen genoteerd: de 5 pCt. gec. 88⅝; Nederl. de 2½ pCt. 53⅞; de 5 pCt. 100; Columb. 21½; Spanje 19⅞; Portug. 55¼.

FRANKRIJK.

PARIJS, (ZONDAG) DEN 2DEN NOVEMBER.

Gisteren middag, na het vertrek van den post (welke op zon- en feestdagen ten 2 uren in plaats van ten 5 uren vertrekt) vernam men op het onverwachts, door een buitengewoon nommer van meest alle bladen der hoofdstad, dat er op den 30sten october te Straatsburg, eene poging tot opstand, onder een deel van het garnizoen had plaats gehad en dat wel onder de leiding van een der leden der familie *Bonaparte*, den zoon namelijk van *Lodewijk Bonaparte*, met het schijnt, met oogmerk om de republiek te proclameren. Het gebeurde moet zich omtrent op de navolgende wijze toegedragen hebben: De gezegde Prins eerst korteling te Straatsburg gekomen, en de eskadrons-overste der municipale garde van Parijs, *Parquin* (broeder van den gewezen batonnier der orde van advokaten), hadden zich in verstandhouding gesteld met den kolonel *Vaudry*, van het 4de regiment artillerie te Straatsburg; deze nog een vier- of vijftal officieren overgehaald hebbende, hadden zij te zamen een deel van het gezegde regiment weten te verleiden; en begaf men zich in den vroegen morgen van den 30sten (de Prins in de kleeding als van *Napoleon*, de heer *Parquin* in generaals-uniform) met een twintigtal artilleristen, naar de hôtels van den prefect en van den kommandant der 5de divisie, den generaal *Veirol*, met oogmerk om beiden te arresteren. De eerste schijnt werkelijk eenigen tijd in arrest te zijn gehouden, doch de laatstgenoemde ontkwam het, begaf zich naar het stadhuis, stelde zich aan het hoofd der troepen die hij er vond, en doorliep met dezelve de stad tot herstelling van de rust. De opstandelingen intusschen geen bijval vindende bij de artilleristen van het 3de regiment, waarop zij meer bijzonder schenen gerekend te hebben, begaven zich naar de kaserne van het 46ste regiment van linie. De Prins *Louis* wilde de soldaten toespreken; maar reeds was het te laat; hij met de zijnen werden na eenigen wederstand gevangen genomen en ondergingen in de kaserne zelve terstond een eerst gehoor. Het volk had zich inmiddels in den omtrek ider wijk verzameld en hier en daar werd de kreet van *Leve de Keizer!* gehoord; maar de menigte door het lossen der geweren in de lucht van een deel der troepen, verschrikt, en vooral bekoeld op het vernemen dat de Prins zelf reeds was gearresteerd, ging spoedig uiteen en was de rust hersteld.

Het onderzoek bij de gearresteerden werd met ijver voortgezet en hier en daar huiszoekingen gedaan; doch niets gaf aanleiding om te denken dat de zaak iets anders geweest was dan de waanzinnige onderneming van eenige doldriftige jonge lieden.

Hier heeft het berigt van het gebeurde te Straatsburg veel beweging te weeg gebragt. Men weet thans de reden van den buitengewonen langdurigen kabinetsraad, welke gisteren morgen gehouden werd. In dezen zou eerst voorgesteld zijn geworden om de zaak voor het hof der pairs te brengen, doch daar men begreep dat men daarmede aan dezelve te veel gewigts zou toekennen, schijnt men zich te hebben bepaald om het gebeurde ter onderzoek aan den krijgsraad en de gewone regtbanken over te laten. In denzelfden raad zou naar gezegd wordt ook tot eene nieuwe nota aan het zwitsersch eedgenootschap zijn besloten, waarin op de verwijdering aangedrongen wierd van de Prinses *Hortense*, moeder van den Prins *Louis*, die zich in het kanton Aargou ophoudt, en niet vreemd zoude zijn aan de dwaze ondernemingen van haren zoon.

De policie alhier is sedert het gemelde voorval ijverig in de weer, en heeft een aantal agenten naar Straatsburg en de omstreken gezonden.

De generaal *Pajol* heeft heden van het oorlogs-bureau eene dagorder voor het garnizoen der hoofdstad ontvangen, waarbij op eene loffelijke wijs wordt melding gemaakt van het gedrag van het 46ste regiment van linie te Straatsburg.

— Het gerucht verspreidde zich heden dat de hertog *van Orleans* zich naar Straatsburg begeven zoude.

— Men heeft thans bepaald vernomen, dat de bijeenkomst der kamers op den 28sten December vastgesteld is.

— Door het dagblad *l'Helvetie* heeft men eenig berigt omtrent de zitting van den landdag op den 29sten, waarin de beide ontwerpen van de heeren *Monnard* en *Tscharner* aangeboden werden. Eene eerste discussie over het al of niet openbaar houden der beraadslaging is na lange woordenwisseling ontkennend beantwoord. Men is daarop tot de zaak zelve overgegaan, waarvan de uitslag nog niet bekend is.

— Door de ligitimistische bladen werd gisteren avond de inname van Bilbao vermeld; van de zijde des gouvernements werd daarentegen aangekondigd, dat het beleg opgeheven was op de aankomst van *Espartero* met 4 à 5000 man tot ontzet. Het berigt dat de laatstgemelde zijne demissie had ingezonden is ongegrond bevonden. De bijzondere briefwisseling uit Madrid behelst het volgende.

» Gisteren vrij laat in den nacht, hebben verkoopers van buiten gewone couranten de stad rondgeloopen om uit te roepen, dat er een bijblad uitgekomen was. Eerst dacht men algemeen dat er eene belangrijke overwinning behaald was, maar het was weder een nieuwe teleurstelling, want dit bijblad bevatte niets dan de krachtdadige verdediging van Oviedo tegen de factie van *Sans* die driemaal sterker was.

» Men zegt dat de Ambassadeur van Frankrijk ons protocoliseren wil maar het zal vergeefsche moeite zijn, want de gemoederen zijn al te veel opgewonden om aan gematigde ontwerpen toe te geven, en de vrees van die kiemen van vrijheid te verliezen welke wij thans bezitten, zal elke schikking van de hand wijzen, die strekt om ze te verminderen.

» In de hoofdstad weet men niet juist waar *Gomes* zich bevindt, volgens sommigen is hij in Estramadura volgens anderen in La Mancha en volgens de rapporten van *Rodil* zoude hij zich in de Sierra Morena ophouden, wij vreezen, dat hij naar Andalusie terug keere.

» De gematigde partij in Spanje is minder ter nedergeslagen dan men zoude denken, zij vestigt nog altijd hare hoop op de ondersteuning van Frankrijk en die hoop, hij zij dan gegrond of niet, doet hare aanhangers insluimeren bij de gevaren, waarmede zij bedreigd worden.

» De tegenwoordige kamer der procuradores zal op ongeveer 200 leden uit welke zij samengesteld is, ten minste 130 overdreven vrijheidsgezinden, tellen, die het ministerie echter slechts vijandig zullen zijn, als de katlieten ontgaan met voordeelen te behalen. In

alle geval, zal geen ministerie het twee dagen tegen over de cortes kunnen uithouden; als de carlisten teruggedreven worden, zal er weldra oneenigheden in het ministerie ontstaan, die door het gevaar thans gesmoord blijven; de Heer *Mendizabel* zal alsdan *Calatrava* vervangen, en de Heeren *Cuadra* en *Landeno* die hem een gedeelte onthouden van de magt zonder verantwoordelijkheid, waarnaar hij haakt, zullen weggezonden worden. Ingeval de Christinos bij voortduring niet slagen, zal het tegenwoordig Ministerie vallen om plaats te maken voor *Olozaga* en *Cardero*, die evenmin zonder overwinningen op de Carlisten zullen kunnen blijven bestaan.

» De bijeenkomst der cortes trekt vooral elks aandacht tot zich. De eerste bijeenkomsten hebben reeds de drie wel onderscheidene partijen doen uitkomen. De talrijkste, waarvan de heer *Olozaga* het hoofd is, wil meer dan de constitutie van 1812; de tweede door den Heer *Arguelles* bestuurd, wil de constitutie van 1812 ongeschonden; de derde, die wijzigingen ter gunste van de koninklijke magt toestaat, heeft de heer *Sedane* aan het hoofd en wordt door alle gematigde leden ondersteund.

De eerste vraag die men behandelen zal is het regentschap; de vrienden van de heeren *Arguelles* en *Olozaga* zullen elkander onderling ondersteunen ten einde de koningen ten minste twee mede regenten toe te voegen.

» Volgens berigten ingekomen bij den generaal *Rodil*, die zijn hoofdkwartier te Santa Cruz de Mudela gevestigd heeft, zouden de opstandelingen den 17 zich naar Conquista, Tarracampo en andere dorpen van Cordova begeven, en zich alzoo naar Neder-Estramadura op weg begeven hebben. Generaal *Alaix* is naar Anjudar opgetrokken, en zijne troepen zijn even als die van *Rodil*, brandend van verlangen om zich met den vijand te meten, terwijl die beide generaals, volgens de laatste berigten meenden, dat het *Gomez* onmogelijk zijn zoude hem te ontsnappen.

» Men maakt hier vele gissingen nopens de menigte koeriers die bij den Franschen ambassadeur aankomen; zeker gaat het, dat het kabinet der Tuilerien zich veel moeite geeft om te bewerken dat de wijzigingen die onze constitutie ondergaan moet, niet al te zeer in het oog loopen."

Madrid, 27 October.

Wij zijn reeds onderrigt van de aankondiging te Parijs door den heer *Durou* betrekkelijk het dividendum gedaan; die maatregel heeft hier een algemeen misnoegen verwekt, want men vreest met reden, dat de kassen van Havana niet in staat zullen zijn alle de wissels van *Mendizabal* te betalen, die op deze kolonie, welke reeds niet al te vreden is over het juk van het moederland, moeten getrokken worden. Onze rentheffers vreezen dat een dergelijke maatregel hun den Isten April treffen zal, zoodat zij zich haasten om te verkoopen. De daling van onze fondsen blijft alzoo voortduren en met moeite vindt men koopers voor $21\frac{1}{2}$ voor de 5 pCt. *Ardoins*.

De bank van *San Fernando* zal zich belasten met het voorschot van de 16 millioenen, die te Madrid op de leening van 200 millioen verworven zijn. Door eene commissie, die met de junta d'*Armamento* samenwerken moet, zal haar voorschot gedekt worden, daarbij tot grondslag nemende, de opbrengsten der belastingen. De overgeslagen quota's zullen 2000 realen voor de grootste en 100 realen voor de kleinste bedragen.

Deze maatregel zal den koophandel gerust stellen, die reeds verbitterd was door de lasten welke de junta hem opgelegd had.

Ons gouvernement is wegens geldgebrek in eenen wanhopigen toestand. *Mendizabal* die de regte man is, om uitwegen te vinden, zoekt overal middelen.

Hij heeft besloten om in den aanstaanden nacht al het zilverwerk en de edele gesteenten der kerken in de hoofdstad weg te halen. Zijne roofzucht gaat nog verder, men heeft reeds gemunt geld van de onderscheiden broederschappen in de hoofdstad weggenomen.

Te Malaga is *Quiroga* zeer wel ontvangen. De anarchie welke in de stad heerschte is geheel en al beteugeld. *Quiroga* heeft een groot aantal lieden doen in hechtenis nemen, onder welke zich eenige moordenaars van *St. Just* en *Donadio* bevinden. De bekende *Escalante*, die door *Gomez* geslagen is, heeft zich verpligt gezien, eene schuilplaats te zoeken op een der Engelsche schepen ter reede liggende. Die schuilplaats is hem op herhaald verzoek van den Britschen consul verleend. *Escalante* heeft, overdekt met schande, zich door de vlugt moeten onttrekken aan het bevel van in verzekeringneming, door *Quiroga* tegen hem uitgevaardigd, ten gevolge waarvan hij voor eene militaire commissie moest teregt staan. Men heeft gisteren nog met veel ophef aangekondigd, dat *Gomez* geheel en al op de vlugt geslagen was, maar deze tijding heeft zich niet bevestigd; en integendeel zegt *Rodil* in zijne depeche van den 12den dezer, uit zijn hoofd-kwartier te Argamasillo geschreven, dat de vernietiging der opstandelingen, niet het werk van éénen enkelen dag zijn kan. *Gomez* heeft naar alle waarschijnlijkheid slechts 13,000 man bij zich, van welke de helft zich in den strijd kan begeven.

— In de zitting van gisteren is door 67 afgevaardigden een voorstel aan de kamer gedaan, om den titel van *Reina Gubernado* (koningin-regentes) gedurende de minderjarigheid harer dochter, aan *Christina*, door de cortes te doen toekennen. Ik kan u verzekeren, dat dit voorstel door de meerderheid zal aangenomen worden.

PS. Volgens dezen avond hier ter stede rondloopende geruchten, zoude er te Badajos eenige beweging ontstaan en de generaal *Pedro Mendez Vigo*, die er bevel voert, in plaats van *San Martin*, tot kapitein-generaal der provincie uitgeroepen zijn. Men beweert dat het ontslag hetwelk de onder-intendant der financiën Don *Juan Maria Saenez*, ten gevolge van een artikel uit de *Tribune*, gevraagd heeft, niet aangenomen is.

Ter beurze heeft het berigt van de opheffing van het beleg van Bilbao de spaansche Ardoins eenigzins doen stijgen. De notering van heden (2 *November*) als volgt: 5 pCt. 106,65; 3 pCt. 80; Nap. rent. 98,10; Spanje Ardoin $19\frac{7}{8}$, 20, $20\frac{1}{4}$, 21, $21\frac{1}{8}$, $\frac{3}{4}$, $\frac{1}{4}$; pass. $5\frac{7}{8}$, 6; Difered. $8\frac{3}{4}$, $\frac{1}{2}$. Rom. L. $102\frac{3}{8}$.

DUITSCHLAND.

FRANKFORT, den Isten November.

Het is thans zeker, dat de *cholera* ook te Munchen is uitgebroken. Tot den 28sten der vorige maand, woedde de ziekte evenwel niet sterk, als zijnde van de geheele bevolking slechts 21 personen aangetast, waarvan drie overleden zijn. De regering heeft de meest mogelijke maatregelen van voorzigtigheid en voorzorg genomen.

— Uit Munchen meldt men van den 28sten October, dat aan de, wegens demagogische woelingen aldaar in verzekerde bewaring zich bevindende studenten derzelver vonnis ter eerster instantie was medegedeeld. Twee daarvan, zijnde Beijeren, zijn voor onbepaalden tijd tot vestingstraf veroordeeld. Andere bevinden zich nog in de gevangenis, wijl zij de vereischte cautie niet hadden kunnen betalen.

— De *Baseler Zeitung* houdt het berigt, dat de Zwitsersche landdag zich op Zaturdag den 29sten met de beraadslaging over het antwoord op de nota van Frankrijk met betrekking de zaak van *Conseil* (*zie reeds art. Frankrijk in de latere berigten hierboven*), zoude bezig houden. — De spraak liep te Bazel dat Frankrijk om de medewerking van Oostenrijk in dezelfde zaak, aanzoek had gedaan, doch dat men van de zijde van Oostenrijk zich daaraan had onttrokken, op grond dat de aangelegenheid der vreemden vlugtelingen eene zaak was die geheel Europa aanging, maar dat de kwestie omtrent *Conseil* alleen tusschen Frankrijk en Zwitserland bestond.

Den 27sten zouden door Neurenburg zijn gepasseerd de heer *Belleval* en de secretaris van het Engelsche gezantschap, beide zich naar Parijs begevende.

— Uit Konstantinopel heeft men de volgende berigten van den 11den October:

» Na de zege door *Reschid*-pacha in vereeniging met den pacha van Mosul op de Kurden behaald, komen deze van alle zijden hunne onderwerping aanbieden. Meer dan 50 gijzelaars zijn hier onderweg. *Reschid* bij nemelijk liet de zonen van de meest invloed hebbende familien opligten en zond die herwaarts. *Ibrahim*-pacha een meester in de kunst van veinzen heeft terstond op het vernomen van de behaalde overwinning, *Reschid*-pacha daarmede laten geluk wenschen. De laatste, welke behave de decoratie van den sultan ook eene goude eersabel ontving heeft den schat van den gevangen Bei onder zich genomen. De aan de grenzen staande persische troepen hebben op het berigt van de nederlaag van *Revanduz*-Bei het Turksch grensgebied overvallen en menschen en die weggeroofd *Reschid*-pacha heeft terstond daarop de noodige maatregelen ter verdediging genomen; daar nu gelijktijdig het berigt uit Erzerrim ontvangen werd, dat daar verdeeldheden tusschen de zich er bevindende Perzen de Turken waren ontstaan, en er door het volk buitensporigheden waren gepleegd, zoo heeft hij van den Sultan de noodige bevelen verlangd om geweld met geweld te keeren. De Persische grensbevelhebbers zouden reeds alle Persische onderdanen aan de grenzen het bevel hebben doen geworden het Turksch gebied ten spoedigste te verlaten, en de handelsbetrekkingen met de Turksche onderdanen af te breken.

Adres van Antwoord. — Staatsbegrooting.

Indien het Adres van Antwoord der Staten-Generaal iets anders hadde ingehouden dan een bloote terugkaatsing der koninklijke woorden, welke, volgens stijl, de Vertegenwoordigers der Natie tot de hunne hebben gemaakt, dan zouden wij in een opzettelijk betoog den inhoud van dit Adres van Antwoord hebben ontleed; nu evenwel, bij een herhaalde lezing, daar niets anders in kan gevonden worden, dan eene toegepaste omkeering der woorden, hebben wij ons bescheidenlijk onthouden van alle aan- of opmerkingen. Alleen hebben wij uit den inhoud van dit Adres het gevolg opgemaakt, dat het minder juist schijnt te zijn, te onderstellen, dat Zijne Majesteit bedoeld heeft te gewagen van het financiele vraagstuk met Engeland, betreffende diens aanmatigingen jegens ons, toen het achtbaar Hoofd van den Staat sprak » van het gewenschte » vruchten dragen, van het toetsen van alle vraagstukken, die » zich in onze buitenlandsche staatkunde te regelen aanbieden, » aan de beginselen van regt, billijkheid en goede verstandhouding." Blijkbaar hebben de Staten-Generaal niet gemeend onder de vraagstukken in de buitenlandsche staatkunde te moeten begrijpen de door Engeland opgeworpene en als zoodanig gekwalificeerde *financiele kwestie*; het ware niet wel mogelijk geweest met eene eenvoudige omkeering der zinsnede in verwisseling in eenen vromen wensch een zoo gewigtig punt af te handelen, te meer waar over het staatkundig verschil met Belgie zóó veel en nadrukkelijk gesproken wordt.

Wat omtrent de begrooting, in dit Adres van Antwoord en omtrent de aanstaande wetgeving, gezegd wordt, zal de Hooge Regering de overtuiging geven, dat de Staten-Generaal, even als het gros der Natie, dankbaar aannemen de gegevene verzekeringen omtrent verligting van lasten en omtrent het ten einde spoeden der werkzaamheden der Nieuwe Wetgeving, die van alle zijden van het vaderland sedert eene geheele reeks van jaren verlangend is te gemoet gezien. Geenszins deelen wij in den twijfel in den geest van sommige personen bestaande, alsof de regering, vooral na het antwoord der Staten-Generaal, zich niet beijveren zoude, om tijdig al het daartoe betrekkelijke ter beoordeeling en goedkeuring over te leggen, zoodat er geen ruime tijd, zoowel voor beoordeeling als voor de antwoorden daarop en de openbare discussie in de Tweede Kamer, en beoordeeling ook in de Eerste Kamer zoude voorhanden zijn. Wij stellen als grondslag onzer denkwijze over de handelingen der Regering, de aanwezigheid van de goede trouw in hare bedoelingen, ook al deelen wij niet in hare wijze van zien en beoordeeling van voorkomende zaken en personen. Hier ter plaatse mogen wij niet onopgemerkt laten voorbijgaan, dat de Wetgeving, zal zij wenschelijk zijn, niet de vrucht moet zijn van eene theorie noch de bedoeling des regts, ingerigt naar stelselmatige begrippen, maar, zal zij wortelen en eenmaal gezegende vruchten dragen, gegrond moet zijn op de zeden, behoeften en gewoonten des volks, bestemd om onder die wetgeving te leven: ware het anders, en hadde de regering zelve dat ook anders begrepen, zij zoude de waarlijk schoone en verdienstelijke, schoon hier en daar voor verbetering vatbare wetgeving van Napoleon en zijne inrigting van het regtswezen hebben behouden, en niet die wetgeving en regterlijke organisatie hebben doen wijzigen, naar de zeden en herkomsten der Nederlandsche Natie. En juist daarom, omdat de wetgeving nationaal ook in dat opzigt is, zien wij er met verlangen naar uit.

Aangaande een punt der begrooting meenen wij te mogen opmerken, dat wij geenszins beamen het geuit gevoelen, dat het niet wenschelijk zoude zijn, dat de verwaarborging der Oost-Indische schuld door het moederland opgeheven wierde; de daarvoor bijgebragte reden, alsof de geldschieters dan huiverig zouden zijn, om de te creëeren effecten aan te nemen, is toch subordinaat aan drie punten: namelijk aan dit, dat de verzekering door de Regering gegeven, omtrent den staat der Oost-Indische finantien van dien aard is, dat de rentheffers van den staat geene wezenlijke bezorgdheid zouden behoeven te hebben, omtrent de betaling der renten: ten andere, dat het voor het moederland van het hoogste belang is, dat hetzelve van die schuld en van de verwaarborging dier renten ontlast, en deze schuld geheel en al overgebragt worde op de Indien, zal de Wet niet illusoir worden; en wij voor het blijvend bezit van Java meerder zekerheid erlangen, door het overdragen en belasten met de wettige restitutie van voor hetzelve vroeger uitgestorte kapitalen, ten einde de naijverige en niet te kiesche vreemdeling niet goed moge vinden om met overmagt onzen kleinen staat te berooven van dat bezit, en ons alzoo kapitaal en interest geheel en al te doen verliezen; eindelijk, omdat de mogelijkheid van de eventuëele opheffing der verwaarborging, bij de Wet van 24 April 1836 art. 6 inhouden de creatie der Oost-Indische schuld, hoewel eerst met 1839 aan te vangen, een der motieven van de aanneming dier Wet is geweest. Het zou zich echter laten begrijpen, dat, indien daartoe termen konden bestaan (als daar zijn: de meerdere inkomsten der Oost-Indische kas; en vooral de gelukkige gevolgen welke eene verbeterde administratie op Java hebben; en de overwegende redenen van staat, hierboven aangestipt) de plaats grijpende verwaarborging door het moederland, voor rentheffers niet alleen, maar *voor de geheele Natie* de gezegendste vruchten zou opleveren.

Het is ons niet onbillijk voorgekomen, hetgeen op de begrooting aangemerkt geworden is, betrekkelijk het departement van buitenlandsche zaken, opzigtens de voortdurende waarneming van bestlikkingen bij dit departement door personen, die voor de afscheuring der Zuidelijke Gewesten in het Rijk der Nederlanden daarmede belast waren. Ofschoon wij gaarne hulde toebrengen aan de verdienstelijkheid dier personen, achtteden wij het ook beter voor den lande, dat Noord-Nederlanders alleen met staatsambten belast wierden. Ook voor zoo veel zulks doenlijk is, — na een eindtraktaat met Belgie zou zulks gevoegelijkst schikken, — zouden de legatien bij de Duitsche en Noordsche hoven op mindere schaal kunnen gebragt worden, en de observatie is naar waarheid, dat er geene behoorlijke naar de zaken geregelde verhouding plaats grijpt in de jaarwedden der ambtenaren bij de legatien geplaatst of met de legatie zelve belast. Veelal heeft men hier wel eens het belang der personen op het oog, dat echter niet altijd even dienstig voor den staat is. — Eene vermindering in de uitgaven van het departement der jagt zoude wenschelijk zijn, en mogelijk bij eene herziening der jagtwet en de daaromtrent bestaande besluiten. — De onveranderd geblevene raming der uitgaven voor het huis des Konings, het Departement van Oorlog en Marine heeft voorzeker geene ernstige wederspraak gevonden voor wat de hoogte in dit tijdstip betreft; ofschoon misschien de bijzondere posten tot eenige observatien van détails stof hebben opgeleverd. Aan ernstige bezwaren moeten noodzakelijk onderhevig zijn daarentegen, de verhooging van het cijfer van het Departement van Binnenlandsche Zaken en dat voor de Kolonien; de geringe verhooging van het cijfer voor de Hervormde Eeredienst had misschien kunnen vermeden worden, door inkorting op andere posten van het departement. De verhooging daarentegen van dat voor het Departement van Justitie en dat van Buitenlandsche Zaken zullen na de gedane mededeelingen wel geene tegenspraak vinden. Daar evenwel de Regering den weg van bezuiniging toont te willen inslaan, zoo zouden verminderingen op het algemeen door vereenvoudiging te weeg gebragt, meest welkom geweest zijn, omdat, als men het gelukkig werkend denkbeeld der gedeeltelijke overbrengst der schuld die verkeerdelijk Oost-Indische leening soms genoemd wordt, wegneemt, het resultaat der begrooting eene verhooging in stede van vermindering van uitgaven, zou opleveren.

Hoe dat zij, het staat vast, dat en de rede des ministers van Finantien en de voordragt der begrooting ter eenre, en de keuze des voorzitters der tweede kamer en hare gezindheid ten andere het openbaar vertrouwen hebben bevestigd, algemeene tevredenheid hebben veroorzaakt, en hebben doen berusten in de moeijelijkheden, waarmede het Vaderland nog te kampen heeft.

169ste Koninklijke Nederlandsche Loterij.

VIJFDE KLASSE.

7de Trekking:	*8ste Trekking:*
N°. 3237, een prijs van 1000 guld.	N°. 6059, een premie van 2000 guld.
» 22584, » » » 15,000 »	

Amsterdam 2 November.

RAAPOLIE. — wederom flaauwer: per 6/w. *f* 44½, 44; vliegend van de molen *f* 43, 42½; Nov. *f* 42½, 42, 41½, 42, 42¼, 42; Dec. *f* 42½, 42, 42¼, 42¾; Mei *f* 41½.

LIJNOLIE. — per 6/w. *f* 40; vliegend *f* 38¾, 38½.

Ter AMSTERDAMSCHE BEURS van gisteren (3 *November*) waren genoteerd: Werkel. Schuld $2\frac{1}{2}$ pCt. $52\frac{5}{8}$, $\frac{13}{16}$; dito. 5 pCt. $100\frac{3}{16}$, $\frac{1}{4}$; Amort.-Sijndicaat $4\frac{1}{2}$ pCt. $94\frac{1}{2}$, $\frac{5}{8}$; dito $3\frac{1}{2}$ pCt. $75\frac{3}{4}$; Handelm. 172, $173\frac{1}{4}$; Ardoins 85 ..., $18\frac{7}{8}$, $19\frac{1}{8}$; dito coup. 19, $\frac{1}{4}$; Fransche 5 pCt. $99\frac{1}{16}$.

Te BREDA, bij BROESE & COMP., Boekdrukkers en Boekverkoopers,